

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő, nyiltér soronként 40 fill. Álláskeresők hirdetése 80 fill.

Bő munkaalkalom...

Kormányzó Urunk beszédében a nemzet a történelmi órák komolyságához méltó és ilyenkor oly szükséges, bölcs atyai intelmet kapott ismét. Az egész magyar sajtó méltatta a kormányzói szöveget jelentőségét, különösen azt a részét, amely a nehéz és felelősségteljes időkben való magyar ösztartás kötelezettségére figyelmeztet. Mi is átérezzük e legfőbb nemzeti kötelezettségnek most különösen aktuális parancsát és annak teljesedési lehetőségét, ugyan csak a bölcs kormányzói beszéd mondataiban keressük és találjuk meg.

Azt mondta Kormányzó Urunk, — többek között, — hogy: „ebben az országban az ut a boldoguláshoz, a meggazdagodáshoz... mindenki előtt nyitva áll. A vagyonszerzéshez azonban mindenekelőtt szorgalom, takarékoság, azután pedig gyakorlati és elméleti hozzáértés kell.” Majd még ezeket is mondta a magyar sors legfőbb irányítója:

„Munkaalkalmak lesznek bőven! Ezeket ki is kell tudni használni és arra törekedni, hogy hasznosan befektethető feleslegre tegyünk szert!”

Az ország legegyszerűbb polgára által is megérthető, világos, félreérthetetlen szavak ezek, a mély és megdönthetetlen igazság nemes egyszerűségével hatnak. Olyanok, mint a tiszta fény, vagy mint a jó májusi eső: megvilágosítanak és termékenyítenek. Erős, megnyugtató bizalmat adnak és határozott, félremagyarázhatatlan utirányt mutatnak.

Igen! Azt mindenki sejtí és reméli, hogy a háborus kataklizma után Európa vén földjén mindenütt, de különösen itt nálunk, lesz munkaalkalom, elég. Rengeteg helyrehoznivaló, pótolnivaló és újonnan teremendő lesz itt, ha majd elhallgatnak az ágyuk és nem robbannak a bombák.

A magyar élet Kormányzója már most figyelmeztet erre a készülő, — tán minden idők legnagyobb, — munkakonjunktúrájára, de rámutat arra is, hogy az építés és termelés roppant méretű vállalkozásában minden szorgalmas, takarékos, hozzáértő magyar számára nyitva áll az ut a vagyonszerzéshez, a boldoguláshoz, — de csakis ezek számára.

A kormányzói szöveg e pozitív jellegű kijelentéssel azt a negatív óhajt is kifejezi, hogy ne a henyék, ne a tékozlók, ne a kontárok várjanak és lessenek itt paradicsomra a munkaalkalmak jövőbeni bőségében, hanem csupán az érdemesek, de ezek azután valamennyien és kivétel nélkül — joggal, — számíthatassanak érvényesülésre.

Horthy Miklós kormányzónk hite, tehát óhaja és ezzel már parancsa is, hogy ebben az országban, — ha eljön a nagyszabású, akadálytalan munka lehetősége, — minden törekvő, szorgalmas, takarékos, szakmájában felkészült magyar előtt nyitva álljon a boldogulás utja...

És ez a pontja a kormányzói beszédnek, amire mi most különös hangsúllyal szeretnénk rámutatni. Az érdemesek érvényesülésének egyenlő lehetőségét kodifikálja ez a kormányzói parancs!

Ez a lehetőség, törvényeink szellemében és paragrafusáiban csakugyan élő valóság, de gyakorlati megvalósítása érdekében még sokat kell tennünk.

A törvényeket és rendeleteket végrehajtó közegnek mélyebben és a kormányzói beszéd intencióit megszívlelve kell alkalmazni a holt szabályokat, amikor a munkák lehetőségét és ezzel a boldogulás útját nyitogatják és arra kell törekednünk, hogy ilyen lehetőség ne csak néhány kivételesen ügyesnek, szemfülesnek, vagy szerencsésnek, hanem valóban minden deréknek adódjék.

Nemcsak a kormányzói beszéd parancsa, de az általános korszellem helyesen értelmezett szava is azt követeli, hogy a munka és ezzel a szerzés, a gyarapodás, a boldogulás és gazdagodás lehetősége minél több magyar számára megteremtődjék, mert csak így lehetséges az, hogy itt egyenletesen és általánosan gazdag, jómódu nemzet legyen...

Az eljövendő idők valószínűleg a közösségi munkák nagy bőségét hozták meg elsősorban. E munkák vállalkozásaihoz a hatóságok illetékeseinek minél több kiségyeniséget kell odaerjeszteniük.

A nemzeti összefogásnak, a belső békének és termékeny harmóniáknak, amit Kormányzó Urunk oly sürgetően követelt most a magyaroktól, legfőbb zálogát abban látjuk, ha az ország felelős vezetői a derekak és érdemesek érvényesülési lehetőségének ezt az egyenlőségét, a verseny feltételeinek ilyen értelemben való szabadságát, — tehát korszerű, szociális igazságságot is, — biztosítják...

Megalakult a szilágysomlyói Lövészegyesület.

1941. július 6-án délelőtt 11 órakor a helybeli Református Kulturteremben a Szilágysomlyói „Báthory István” Lövész egyesület alakuló közgyűlése.

Almácss alezredes városi katonai parancsnok kezdeményezésére Farkas József földbirtokos fáradságot nem ismerő munkával látott hozzá ezen lövészegyesület megalakításához szükséges előmunkálatok végzéséhez. Munkáját siker is koronázta, mert az 1941 július hó 6-án délelőtt megtartott alakuló közgyűlésen mintegy 60 személy jelent meg.

Megjelentek a Magyar Hízekegy elmondása után Farkas József üdvözölte, s kérte meg jelenteket a lövészegyesület megalakításának kimondására.

Megjelentek a lövészegyesület megalakítását egyhangulag kimondták.

Fővédnökök megválasztása: Br. Jósika János főispán, Dr. Gazda Endre alispán, Br. Atzél Ede löv. szöv. elnök, Dr. Udvar József polgármester.

Védnökök: A mindenkori városi és járási katonai parancsnok, Dr. Krasznay László főszolgabíró, Dr. Ajtay K. Pál közjegyző, Brandt József földbirtokos, Vitéz Szász Oszkár alezredes Vitéz Szepesváraljai alezredes Dr. Mártonffy István kórházi igazgató főorvos, Köhalmi Mihály Széver főgimnásiumi igazgató, Kattrá Endre ipartestületi elnök, Dr. Ajtay Ferenc járásbírószék vezetője.

A tisztikar megválasztása után Farkas József a szervező bizottság elnöke beszámolót tartott és ismertette az egyesület oéját és a kötelező belépési okiratot. Az alapszabály ismertetése után megválasztották korelnöknek Kattrá Endrét s jegyzőnek kijelölték Tóts Jánost.

Kattrá Endre mint korelnök a gyűlés további vezetését átvette.

Következett az elnök, ügyvezető elnök, al-

elnökök, főtitkár, titkár, pénztáros, ellenőr, háznagy, orvos, ügyész megválasztására 3 évre.

Elnök lett: Farkas József földbirtokos. Elnök Farkas Józsefnek egyhangulag történt megválasztása után a közgyűlés vezetését átvette.

Ügyvezető elnök: Hársfalvy László főgimnásiumi tanár.

Alelnökök: Főnagy Ernő városi főszámvevő, Dr. Baranyai István városi állatorvos, ifj. Farmati György kárpitos iparos.

Főtitkár: ifj. Udvar József ipartestületi jegyző.

Titkár: Mike Endre állampénztári tisztviselő.

Pénztáros: Goos Lajos városi pénztárnok.

Ellenőr: Szika István szövetkezeti ügyvezető igazgató.

Háznagyok: Schönstein Imre kerékgyártó mester, László Árpád szíjgyártó iparos.

Orvos: Dr. Nádudvary György városi főorvos.

Ügyész: Dr. Szentpétery Elemér ügyvéd.

Választmányi tagok: Dr. Miklóssy Béla szolgabíró, Hegedűs István iparos, Tóts János rendőrségi segédhivatali főtiszt, Cserne Sándor kereskedő, Vargha László borbély és fodrász mester, Lakatos György ceizmadia mester, Kovács József iparos, Lázár Géza könyv és papirkereskedő.

Választmányi póttagok: Kelemen László vaskereskedő, Vida János pénztári főtiszt.

Számvizsgáló bizottság elnöke: Erdődy András, a Trieszti Biztosító Intézet helybeli vezetője, tagok: Józsa Sándor kalapos mester, Szilágyi Sándor magántisztviselő.

Gazdasági Bizottsági elnök: Dr. Varga Lajos szolgabíró, tagok: Nagy Sándor könyvnyomdász iparos, ifj. Schönstein István tímár iparos.

Közgyűlés kimondta Farkas József elnök indítványára, hogy az első lövésznapot 1941 július 13-án fogja megtartani.

Több tárgy nem lévén elnök a megjelentek üdvözlése után a közgyűlést berekeszté.

A Tüdőgondozó ünnepélyes megnyitása.

E hó 8-án, kedden délelőtt volt az egy hét óta működésben levő Tüdőgondozó ünnepélyes megnyitása.

A megnyitóra szép számú közönség gyűlt egybe, a város és a közhivatalok vezetősége, az egyházak, iskolák, nőszövetségek képviselői, mindazok akiket másnap 9-én is ott láttunk a Napközi otthon megnyitásán.

A megnyitón a Tüdőgondozó vezetője, dr. Kiss Emil tisztifőorvos ismertette a Tüdőgondozó munkáját s szemléltetőleg is bemutatta azt, amennyiben néhány vizsgálatra jelentkezőn Westergand reakciót végzett, majd röntgennel átvilágította őket, több gyermeket pedig a Quarz lámpa mesterséges napfűrdőjében részesítettek. (Az utóbbi nem ment valami simán, mert néhány apróság megijedve az idegen arcoktól, soha nem látott fényes gépektől sirásra zendített dr. Kiss és dr. Nádudvary orvosok azonban addig babusgatták őket amíg lecsendesedtek és türelmesen fektették a Quarz gyógyító sugarai alá.)

Miután a Tüdőgondozónak, önálló dinamója van, állandó áram áll rendelkezésükre a keddi, szerdai, pénteki orvosi vizsgálatokhoz mely a tbc. felkutatását szolgálja.

A Tüdőgondozó nálunk eddig ismeretlen munkája sok rétegű. Az egyik nagy nemzeti csapás a tbc. s szavakkal (állandó tanácsadással) és cselekedetekkel is. Pld. ha megállapítja valamelyik jelentkező betegségét s ha az illető egyén kórházi ápolásra szorul, kórházba utalja, ha nincs szükség kórházi kezelésre akkor tanácsal látja el, esetleg kezeli is (a gyenge

vérsegyényeket quarzolják) azonkívül mindenkit felvilágosítanak, beteget, egészségest, hogyan kell elejét venni a fertőzésnek. Nagy áldás ez! Hisz legtöbbször a tudatlanság, a nemtörődöm hanyagság ássa meg sok ember korai sírját.

Pár nap alatt harminchét új jelentkezőt törzskönyvezett be Cserne Mária asszisztenső, aki olyan ügyesen, olyan szakszerűen intéz mindent a Tüdőgondozóban, nemcsak az adminisztrációs ügyeket, de a laboratóriumi munkákban mindenütt, mintha hosszú évek óta nem is végzett volna mást. Csatáry Szűcs Margit zöldkeresztes védőnő mellett, (akinek nagyszerű munkája minden dicsőretet felülmul). Cserne Mária a főorvos másik értékes segítőtársa.

A Tüdőgondozóban általános vizsgálatokat is fognak tartani, például három évenként megvizsgálják a tantári, tanítói kart, közhivatalnokokat, hogy nincs-e közöttük fertőző tbc. beteg. Ipart csak azok gyakorolhatnak akik Tüdőgondozó hivatalos bizonyítványával igazolják, hogy nem szenvednek tbc-ben. Mindazok akiknek bármi oknál fogva tisztiorvosi bizonyítványra van szükségük, ezt csak akkor kapják meg ha előzőleg a Tüdőgondozóban megvizsgáltatták magukat.

Eredetileg a Tüdőgondozó csak akkor nyílt volna meg, amikor az Egészségház felépült. De városunk sok érdemű polgármestere, akinek szíve és segítsége mindig kész a szociális áldozathozásra sok utánjárással, fáradsággal kivívta, hogy már most megnyíljon a Tüdőgondozó. Száz és száz veszendő életet mentett meg ezzel

Mégis lemondott a nőegyleti elnöknői tisztségéről dr. Nádudvary Jenőné.

Mult hó 22-én tartotta a róm. kat. Nőszövetség három évenkénti beszámoló gyűlését. Ezen a gyűlésen, mint azt meg is írtuk, dr. Nádudvary Jenőné elnöknő bejelentette lemondását, amelyet azonban a gyűlés nem fogadott el. Junius 28-i Nőszövetségi gyűlésen dr. Nádudvary Jenőné megismételte lemondását, amit a gyűlés sajnálkozva bár, de elfogadott, megértve és tiszteletben tartva a visszavonulni óhajtó elnöknő okait. Dr. Nádudvary Jenőné elnöknői tisztségre Abkarovits Jánosné ajánlotta. A gyűlés egyhangulag meg is választotta Abkarovits Jánosné. A távollevő Abkarovits Jánosné után küldöttség ment és az új elnöknő, — aki szívesen vállalta a felelősségteljes és nehéz tisztelet — a küldöttség élén megjelent az elnöknő-választó gyűlésen, szép beszéd kíséretében köszönve meg, az iránta tanúsított bizalmat.

Dr. Nádudvary Jenőné Lipcsey Gyula plebános, pápai kamarás bucsuztatta el. Remek beszédében méltatta a távozó elnöknő

érdemeit, azt a fáradhatatlan, hűséges, lelkes munkát, amellyel 18 hosszú éven keresztül éppen a legnehezebb időkben mindig legelől állt, példát mutatva mindenkinek. Megköszönte ezt a közel két évtizedes önfeláldozó, nemes munkát, kérve dr. Nádudvary Jenőné, hogy azért maradjon továbbra is a Nőszövetség egyik szellemi irányítója. Az új elnöknő kérte, hogy a régi tisztikar változatlanul maradjon meg s a megürült tisztségekre ejtsék meg a választást. Az ő társelnöknői helyére dr. Mártonffy Istvánné, dr. Mártonffy helyére alelnökné báró Salhausen Ilonát választották meg. Balogh Anna nagy elfoglaltságára hivatkozva lemondott a titkárságról helyette vitéz Jakab Lászlóné és Simay Ernőné választották meg.

Amidőn elbucsuzunk dr. Nádudvary Jenőné volt elnöknőtől, utódjának, Abkarovits Jánosnénak azt kívánjuk, hogy olyan kimeríthetetlen ötletességgel, buzgalommal, szeretettel és odaadással lássa el tisztségét, mint nemes elődje.

Gyermekek paradicsoma.

Megnyílt a Nyári Napközi Otthon Szilágyosomlyón.

Az óvoda udvarán székeken padokon ott ül egy sereg egyforma kékruhás gyermek. Oly elfogódottak, oly bályosan félszegek, ahogy felénk pislognak, némák és megmozdulni sem mernek. Még nem érzik otthon magukat a Nyári Napközi Otthonban, még idegenek és csodálkozók, de hát érthető, ma 9-én jöttek először ide s ez a sok idegen elegáns urihölgy, aki keszűkön fogja őket, kedves szóval, mosollyal, nem mindennapi esemény nekik.

Tisztára mosdatva, buksi fejükön gondosan fésült frizura, a vadonatúj köpenyruha, amelyet ma, a megnyitás reggelén küldött ajándékba Barbolovicsné—Szerafin Valéria, a Női pariskola nemesszövetség igazgatónője, a jó reggeli tejeske, az éppen elfogyasztott tiszorai izes kenyér s a napsütésbe, virág illatba elvegyülő ebédészag, mind oly meeszerűvé varázsolja számukra ezt a napot. És ez így lesz két kerek hónapig. Reggel behozzák a kicsinyeket, akik egész nap gondos felügyelet mellett, tisztán, jóllakottan játsszadónak egymással.

A vendég hölgyek mindent megcsodálnak. Az ebédlőben az alacsony hosszú asztalok egyforma alumínium tányérok, evőeszközök. Ezeket (ötven személyre) a Szociális Szervezet ajándékozta a Napközi Otthonnak. Ruganyos heverőn páttyolat fehérbe pólyázva alszik egy háromhónapos csecsemő, az egyetlen csecsemő még most a Gombos Magdus. A nők szívében megmozdul az örök anyai érzés. Gügyögnek, édes anyai szavakkal a kis emberbimbóhoz, ragyogó mosollyal hallgatják Vida Jánosné óvónőt, aki elmagyarázza, hogy a csecsemőt anyja reggel és este megszoportatja s napközben míg az otthonban, van, mesterségesen táplálják. Ez még az első csecsemő, de nyilván lesz több is.

A megnyitás.

A gyermekek besorakoznak az ebédlőbe, ahol illedelmesen leülnek, a hosszú asztal mellé. Ebédre várnak, közben kíváncsian nézegetik azt a sok felnőttet, akik körülöttük vannak.

A megnyitásra szép számú előkelő közön-

ség gyűlt össze. A Nőegyletek elnöknői Handlery Kálmánné, Abkarovits Jánosné és több Nőegyleti tag. Az egyházak képviselői, Lipcsey Gyula plebános, pápai kamarás, Gál Ferenc ref. s. lelkész ifjú hitvesével, Kovács Zsigmondné esperesné, az iskolák képviselőiben dr. Rigoméra nővér, dr. Barbolovicsné és előkelő anyaországi hölgyek, s itt vannak e szép s oly méretetlen szociális értékű intézmény életre hívói dr. Udvari József polgármester, dr. Kiss Emil tisztifőorvos és Balogh Anna a Szociális Szervezet szilágyosomlyói vezetőnője. Hogy mennyit fáradoztak, mennyi tervezgetést, mennyi munkát, erőt, szeretetet épített bele ez a három kiváló ember ebbe a gyermekparadicsomba, azt nem is sejtik a kívüllők. Azt csak mi tudjuk akik a tél óta figyelemmel kísérjük, az ebédeltetési akció során hallottuk először felvetni ezt a tervet... „nyáron pedig napközi otthon szeretnénk“.

S aztán kifejtette Balogh Anna akkor, hogy milyen nagy segítség is lenne a szegény szülőknek, ha az egész nap magukra hagyott gyermekük, tiszta egészséges szép környezetben lenne napközben ahol rendszeresen és jól táplálkozhatna... A télen s egész tavasszon figyeltük azt a nagy munkát, amelyet kifejtettek, hogy megvalósuljon ez a Napközi Otthon. Dr. Udvari József, aki előkelő tartózkodással háritja el magáról a jól megérdemelt dicsőretet, aki hön szeretett városáért annak fejlesztéséért, anyagi erkölcsi jobbulásáért igazán szívevérvével, kötelességén, erején túl dolgozik, nem várva sem hálát, sem elismerést a közönség részéről a város első magyar polgármestere, aki ezekben a nehéz időkben is ugykormányozza a város hajóját, hogy a husz éves szomorú megfeneklettségéből, zátony helyett a boldog kikötőbe fusson, ez a polgármester akinek soha nincs pihenő napja, még percei is alig, mert minden idejével és idegével a közért él, — most itt a gyermekek között, valami boldog, szinte megdicsőült mosollyal arcán örül egyik szép terve valóra válásának.

Beszédében, amellyel megnyitotta az Otthont, megköszönte a jelenlévő vendégek érdeklődését, megjelenését, kérve őket, hogy a szociális szeretet ne haljon ki ezután se a szívükből. Ecseltelte a magyar társadalom oélkifűzését, a gyengék megsegítését a szociális téren való széles irányu, nagyvonalu munkát, amely mind mind arra irányul, hogy új eszméket, korszerű intézményeket, létesítsen, mint amilyen ez a most megnyílt Napközi Otthon is.

Dr. Kiss Emil tisztifőorvos nemcsak egybegyűlteket üdvözölte, de dr. Udvari polgármestert is, akivel annyit töprengtek, annyit terveztek, dolgoztak míg megvalósuláshoz ért e Napközi otthon. De az ő tervezgetésüket, fáradozásukat, nem koronázta volna meg ily gyorsan a siker, ha nem sietett volna a női társadalom segítségükre. Az anyai szív felé fordultak és nem csalódtak. Köszöni az oly szíves és megértő támogatást és köszöni Barbolovicsné igazgatónő szép ajándékát, a tízenhét egyenruhácskát.

A beszédek elhangzása után a megnyitó ünnepség legfontosabb mozzanata következett, a nap fénypontja, az ebéd. Erre vártak már legjobban az apróságok. A közös ima után vigan kebelezték be a finom krupplilevet és az illatos tejbekását. (Minden nap kétfogásos ebédet fognak kapni a gyermekek.)

A Napközi otthon költségvetése felől érdeklődve megtudjuk, hogy az alapot a „Nép és Családvédelem“ tette le, a többit pedig dr. Udvari polgármester kérésére a Nőegyletek tagjai gyűjtötték össze. Most is tart a gyűjtés a napközi otthonra s hisszük, hogy a város társadalma megértéssel s adakozó kedvvel siet e szép intézmény segítségére.

Balogh Anna és Csatáry Szűcs Margit a Napközi otthon e két, munkában, áldozatos szeretetben kimeríthetetlen vezetője mintha nem tudnának megválni a boldog gyermekesereg látványától, utóljára maradnak, jó kezekben, Vida Jánosné óvónőre hagyva a kicsinyeket. Aztán mégis is csak elindulnak, mert másutt is várja őket az a munka, amely a legnagyobb, mert a legszebb. Segíteni a betegeken, szegényeken és a gyermekeken.

Hirdessen a „Szilágyosomlyó“-ban!

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

BÁNAT HANGOK.

Behuny szemekkel akarok élni,
Süket füllel, hogy ne halljak semmit;
Néma szájjal, hogy ne tudjak szólni,
Szív nélkül, hogy ne szeressek senkit.
Behuny szemekkel akarok élni,
Hogy ne láthassak ember arcokat;
Ne láthassak gyűlöletet és vért
És ne lássam a néma harcukat,
Süket füllel, hogy ne halljak semmit,
Hogy ne halljam a halál harangját,
Amelynek tompa... rémitő hangja
Kísér gyerekkortól... egy életen át
Néma szájjal, hogy ne tudjak szólni,
Mert ha szám az igazságot mondja, —
A sok bűnös... hazug lelkű ember
A tisztá szót... a sárba tapossa.
Szív nélkül hogy ne szeressen senkit
És ne fájhasson minden fájdalom,
Ne legyen a szívem... érzékeny véres húr,
Kopott cimbalom...
Melyen az egész világ játszik
A bánat hangokon.

Irta: N. Szentkirályi Mária.

Az első vitézi avatás Szilágymegyében.

Megyénkben az első vitézi avatás e hó 5-én, szombaton délelőtt volt Zilahon, a vármegyeház dísztermében.

A megható ünnepségen szép számú közönség vett részt, nemcsak a vitézek hozzátartozói jelentek meg, de Zilah város és a megye számos előkelősége is. Könnyekre indító látvány volt amint a huszonegy meglett komoly férfi, egymás mellé sorakozott ízesen vigyázban, huszonegy, hajdan oly dőlceg katoná, most őszbeboruló, időtől, gondoktól barázdált arcú, de e barázdákat most a büszke öröm simítja szét. Huszonegy hős vitéz, akik a világháboruban százszor és százszor néztek szembe a halállal s akik nemcsak a harctéren adták tanujelét a hősi magyar bátorságnak, de a szomorú huszonkét évet is vitézül megállták. Nem tagadták meg magyarságukat, önérzetüket, becsületüket, inkább sokan közzülük vállalták a kisebbségi sorsnak nehéz tengődését. Ezen a szombati napon mintha nemcsak háborus, de háboru utáni hősiességükért is megkapták volna jutalmukat, a vitézzé avatást.

A megható lélekemelő ünnepség a „Hízszekegy” elmondásával kezdődött, amely után Szentgyörgyi István hadnagy felolvasta a vitézi esküt, amelyet hangosan ismételt a huszonegy vitéz. A vitézi eskü elhangzása után a szilágymegyei vitézi szék kapitánya, vitéz Szabó ezredes intézett beszédet az első szilágymegyei vitézi sorhoz. Beszédében hősiességük méltatása mellett további hűségre és törhetetlen hazaszeretetre buzdította őket. Vitéz Szabó ezredes után, báró Jósika János Szilágymegye főispánja gratulált Szilágymegye első vitézeinek, hangsúlyozva, hogy Szilágymegye földjére ezután nem léphet többé elenséges katoná. A világháborus hősök vitézi példáján felbuzduló ifjú generáció s ha kell az öregek is utolsó csepp véréükig megvédik Erdély és a Magyar haza épségét.

A gyönyörű beszéd elhangzása után a vitézek a Vitézi Szék helyiségébe mentek, ahol aláírták az esküt. Velük volt Nagy Gyula György is, mint a szilágysomlyói járás vitézi hadnagya. Szilágysomlyó három közbecsülésben álló neves polgárát is vitézzé avatták a huszonegy között. Idős Surányi József, Jakab László és Cimmer Ferenc a legelső városunkban, akik neveik elé oda írhatják a méltán megérdemelt, szép „vitéz” szót.

Nagyfaluból Luda Jánost, Lengyel Gézát, Kárásztelekről Sebestyén Mihályt, Szabó Elekét, Percsenből Balla Miklóst avatták vitézzé.

— **Kinevezések.** A hivatalos lapban a köpetkező Szilágysomlyói tisztviselők kinevezéséről értesültünk: Kemecsey Istvánt városi mérnöké, Vida Jánosné—Pungucz Erzsébet és Patai Jánosné—Kedves Vilmát a szilágysomlyói óvodához óvónökké nevezték ki. A Szilágysomlyói adóhivatalhoz a következő kinevezések érkeztek. Burián Ernőt állampénztári tanácsossá, Malajos Mihályt és Kiss Valért állampénztári tiszté, Nevelits Istvánt, Szabó Gyulát és Czika Ernőt állampénztári gyakornokokká, Kovács Erzsébetet irodatiszté nevezték ki, továbbá Nagy Istvánnét és Tóts Jánost rendőrségi segédhivatali főtiszté a IX. I. fiz. fokozatba kinevezte.

— **Lövészverseny.** A szilágysomlyói lövész-század most fejezte be tavaszi gyakorlatát. Méltó megünneplésül lövészversenyt tartottak e hó 6-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel. Szép idő lévén nagyszámú érdeklődő nézte végig a versenyt, amely a lövészek családtagjainak részvételével igen kedves nyári kirándulási hangulatban folyt le. A verseny után a győzteseket érmekkel tüntette ki a lövész-század parancsnoka. Első érmet nyerte Mitruj Miklós, a másodikat Kincses István, a harmadikat Papp István.

— **Örökölhető-e a tehetség?** Németországban érdekes kísérletek folytak, amelyek 10.000 gyermek vizsgálati adatai alapján igazolják, hogy nemcsak a testi, hanem a szellemi tulajdonságok is átörökölhetők. Az egészen rendkívüli tehetséggel megáldott zseniális családok ivadékaiban is fellelhetők a szülők képessége. Viszont a gyengébb szellemi képességű szülők gyermekei is kisebb képességgel rendelkeznek. Az öröklés tényét 70 százalékig ki lehet mutatni. A tehetséges gyermekeket főleg az jellemzi, hogy nálunk kielégítetlen a kíváncsiság, minden iránt érdeklődnek, felfogásuk, szóbeszégük gazdag és jó az emlékezőtehetségük. A vizsgálati eredményeket a német nevelés figyelmébe akarja venni oly formán, hogy a jövőben nemcsak az általános tanítást tűzik ki célul, hanem az öröklött képességek kifejlesztését.

— **Szelezky Zita** az utolsó szó jogán nyilatkozik a Színházi Magazin új számában. Riport Bajor Giziről az új Zilahy-film főszerepében, a tékozló Timár esete a Nemzetivel, Kovács Aladár cikke „Magyarok francia földön”, pesti színésznő a királytigris barlangjában, hogyan lett Frances Gumbóly Judy Garland, Mihova Híradó és még sok színházi és társasági érdekesség, vicclap, vidám egyfelvonásosok és a „Nézz a szemembe, megmondom ki vagy” című érdekes játék tarkítják e héten a Színházi Magazin kitűnő számát. Melléklet a Kis Magazin.

◆ Szerkesztői Üzenetek ◆

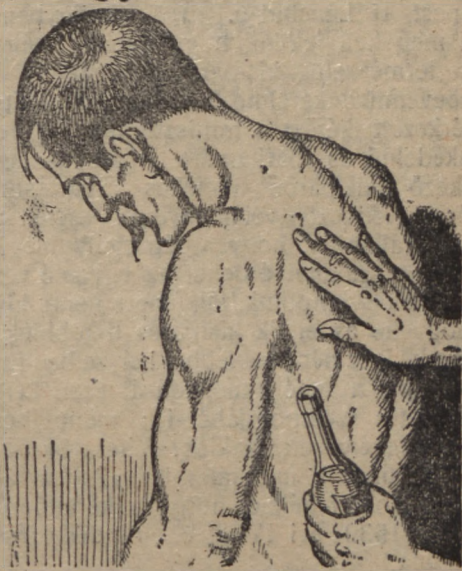
„Megalakult a Szilágysági Daloskerület.” Kedves érdeklődő, azért nem irtunk erről, mert lapzártá után kaptuk csak meg az anyagot. A Szilágysági Daloskerület tehát megalakult, még pedig impozáns keretek között. A kerület megalakítása végett Tárca Bertalan, kolozsvári zenetanár a Magyar Dalosszövetség helyettes elnök-főtákarja jött le Zilahra, ahol az alakuló gyűlésen értékes beszédet tartott. Kérte a közgyűlés tagjait, hogy alakítsák meg a Szilágymegyei Daloskerületet, melyre szükség van s melyet meg kell alakítani annál is inkább, mert a Magyar Országos Szervezet kimondja, hogy ebben a tekintetben minden megye külön kerületet alkot. Városunkat dr. Udvarny József polgármester képviselte a közgyűlésen mint a helyi dalárdák több évtizedes, lankadatlan buzgalma elnöke, aki beszéde során megemlékezett azokról, akik a megszállott 22 év alatt, áldozatos munkával és lelkesültséggel szolgálták a magyar dalt és kulturát a magyar élet fenmaradásáért. A Daloskerület megalakulása után, megválasztotta vezetőségét és tisztikarát. A vezetőség névsorát kívánságára közölhetjük önnel. Fővédnök: Jósika János báró. Védnökök: dr. Gazda Endre, Kovács Zsigmond, Lipsey Gyula, Sólmos Károly. Elnök: Köhalmi László dr., társelnök dr. Somogyi Kálmán. Alelnökök: Ajtay Endre dr., Köblös Endre, Kádár Imre, Szász Árpád, Ujhelyi Sándor dr., Varju Benő és Zilahi Nándor.

Aggódó anya. Ha kislányának nincsen kedve irodába menni, ne is kényszerítse. A legszörnyűbb büntetés kedvünk, hajlamaink ellenére foglalkozni valamivel. Ha a háztartásban szívesebben segítkezik, tartsa csak otthon maga mellett, eljön az idő, amikor örülni fog a segítségének. Neveljen belőle jó gazdasszonyt, így is elfog jönni érte a „mesebeli királyfi”, egy komoly, dolgos, házias éretnyket becsülő fiatalember személyében.

**Cséplőgarnitúra motoros
1000 m/m-res Hoffher Schranz C.
Schutlevort üzemképes állapotban
ELADÓ.**

**Ugyanott szőlősajtó, morzsoló, per-
metező és boroshordók eladó.
Cím: Szilágysomlyó, Rákóczi ut 95.**

A magyar föld munkása

most aratja egész évi munkájának kalászatát. Kora hajnaltól napszállatig folyik a veritékes munka.

Jó erőben tartja ilyenkor a megfeszített munkától ernyedtet testet, ha esténként lepihenés előtt, vagy hajnalban megindulásakor bedörzsöljük hátunkat, kar- és lábizmunkat egy tenyérnyi valódi

DIANA SÓBORSZESZEL

Az egész szervezet feléled, a vér felpezsdül, az izmok megfeszülnek, az idegek megnyugszanak. Vigyen magával munkahelyére egy üveg **Diana sósorszeszt**, ára megtérül a nagyobb munkateljesítményben és a megvédett egészségszénben.

Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
p a l a c k			
70 f.	1.20 P.	3.50 P.	6.40 P.

Erdélyre is kiterjesztik az anyaországban kitűnően bevált kisipari gépsegély-akciót.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén, mint ismeretes, Béli Kálmán gróf elnök bejelentette, hogy a kormány részéről Varga József iparügyi miniszter elhatározta, hogy az anyaországban kitűnően bevált kisipari gépsegélyakció áldásos intézményét mielőbb kiterjeszti a hazatért erdélyi részek kisiparosságára is. Az iparügyi miniszter közlése szerint az erdélyi részek sokat szenvedett kisiparosságát illetőleg a gépsegély-akciót a kormány Erdélyben jóval nagyobb keretek között kívánja intézményesíteni, mint ahogyan az az ország más részeiben történt. A kormány elhatározása a Tanács bejelentését követően ezáltal is lelkes visszhangot keltett az erdélyrészi kisipar széles köreiből.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a kormány kisipari gépsegélyében részesülni kívánó erdélyi magyar kisiparosok részére az alábbi felvilágosításokat adja:

Ismeretes, hogy a megszállás éveiben minő tervszerű intézkedésekkel sorvasztották az erdélyi magyar kisiparosságot, amely utóbb már munkaeszközeit sem tudta kielégően pótolni. Fokozott jelentősége van tehát a kormány elhatározásának különösen ma, az anyaggyártkodás napjaiban, amidőn a hazai nyersanyagok változatos felhasználása folytán a külföldi nyersanyag mindegyre jobban nélkülözhetővé válik.

Miután az 1931. évi XRI t. c. az iparügyi miniszternek nyújt rá módot, hogy a kisiparosok számára természetben, vagy pénzben tá-

mogatást nyújtson, minden erdélyrészi kisiparos, aki gépsegélyben kíván részesülni, írásbeli kérelmével közvelelő az iparügyi minisztériumhoz kell fordulnia. (M. Kir. Iparügyi Minisztérium, Budapest, II. Lánchid-u. 2.) A kérvényben pontosan meg kell jelölni, hogy milyen célra és minő természetű kisipari gépsegélyt kíván igénybevenni a kérelmező erdélyrészi kisiparos. A beérkezett kérést a minisztérium az illetékes Kereskedelmi és Iparkamara útján a segélyért jelentkező kisiparos illetékes Ipartestületnél ellenőrzi. Kedvező véleményezés esetén a kamara megállapítja, hogy a gépsegély megadása nem sért-e szakmai érdeket az egyenlő verseny feltételeinek szempontjából, mert nem kívánatos, hogy az az egyik kisiparos a többiek rovására kedvezményezettbe jusson. Felülbírálják a segély megadását ezen kívül az iparfejlesztés szempontjából is: mennyiben indokolt a segélyezett szakipar fejlesztése a kérelmező kisiparos munkaterületén? Az államsegély további feltétele, hogy a kérelmező ne essék az 1939. évi IV. t. c. rendelkezéseinek hatálya alá.

A gépsegélyt a kormány haszonkölcsön-szerződés formájában bocsátja a kérelmező rendelkezésére s ennek lejárata után, külön beadvány benyújtását követően kerül a kisipari gépi felszerelés a segélyben részesített kisiparos végleges tulajdonába. A kormány iparfejlesztési politikája természetesen joggal elvárja az ország kisiparosságától, hogy amidőn nagy áldozatokkal segélyt nyújt részére, ezt a segítséget a magyar kisiparosság az időnek megfelelő jó gazdálkodással és valóban az ipar fejlődését eredményező, szorgalmas munkával viszonzozza.

BALATONI EMLÉK.

E romantikus hangzású cím tulajdonképpen igen gyakorlati dolgot takar. Budapest Székesfőváros Iskolánkívüli Népművelési Bizottságnak tanfolyamát, amelyen főként tanítók, lelkészek, orvosok vettek részt, mint akik hivatalosan arra, hogy a magyar nép lelki-teszt fejlődését szolgálják.

Városunkat, illetve Szilágy megyét, Szentpétery Gyula áll. el. iskolai igazgató képviselte mint a megye kiküldöttje vett részt a Népművelési Bizottság ez évenként megrendezett tanfolyamán, amelyen kivül több erdélyi tanár, tanító, orvos és lelkész ez évben először részvételre a tanfolyam tiz napjának felejtetetlen élményeiben. Ezen a vezetőképző tanfolyamon most százharmincan vettek részt, akiket az állam, vagy a vármegye esetleg más egyesület küldött ki, hogy tiz napig hallgathassák azokat a magas színvonalú előadásokat, amelyeket kiváló egyetemi tanárok, híres művészek, neves kereskedelmi és népművelési előadók tartottak. (Mint például Kerecsényi Dezső dr. egyetemi magántanár, Kemény János dr. a m. kir. Kereskedelmi Hivatal igazgatója, Katona Géza Pest vm. népművelésének vezetője, vitéz Szurmay Tibor vk. százados, Bárdos Lajos karnagy, a Zeneművészeti főiskola tanára és rajtuk kívül még tizennégyen munkálkodtak azon, hogy a tanfolyam résztvevőibe beleöntsék mindama felkészültséget, amely a magyar nép lelki-teszt megerősítéséhez, neveléséhez szükséges). A tanfolyam igazgatója az országosan ismert és nagybecsült Novágh Gyula tanügyi főtanácsos a fővárosi népművelés vezetője volt.

A tanfolyam résztvevőit a „Mária“ üdülőben helyezték el, amely a Katolikus Tiszviselőnök Országos Egyesületének tulajdona. Miután ebben a villában nem fértek el mindnyájan, a tanfolyam vezetősége kibérelte még a Mária üdülővel szomszédos villákat is. A tanfolyam résztvevői nemcsak szellemüket élesítették, tudásukat gyarapították, de egyben kitűnően nyaraltak is, kiélvezve a szabad idő és a „Magyar tenger“ minden szépségét. A Mária üdültől mintegy 40 lépésnyire van a villa fürdője, s a Balaton hús vizében gyermekmódra pajkoskodtak a komoly felnőttek.

Szentpétery Gyula a meglelelkü és minden szép iránt mély érzéssel bíró ember lelkesedéssel beszél arról a tiz felejthetetlen napról. De azért bevallja, hogy mégis nagyon vágyott haza. Balatonlelle szépségei nem tudták elfeledtetni vele a Magura búbajos völgyét. S ha már a leleplezésnél tartunk, azt is elárulhatjuk kedves olvasóinknak — (habár titoktartást ígértünk a

kedves igazgató urnak), — hogy Szentpétery Gyulát annyira megigézte a Balaton, hogy költői műveletre ihletődött. Igen kedves verseket írt, amelyek közül egyiket (utólagos jóváhagyással) ime itt közöljük.

„Kelet felől, ködös éjből kél a nap.
Szepezd felől szellő indul lábra kap.
A Balaton beleremeg, fodrozik
Lelle felé magas hullám torlódik.
Susogásból morajlás lessz, a Balaton haragszik
Mert partjáról több vármegye kiküldöttje hiányzik.
Csendesedj le magyar tenger, nem tart ez már
[sokáig,
Kárpátokkal koszoruzott szentistváni magyar föld.
Közepébe te maradsz meg, magyar tenger drága
[gyöngy.“

Nem lennék nő, ha nem érdekelne a balatoni divat. Szentpétery igazgató jóízűen válaszol kérdésekre: Erről vagy jót, vagy semmit sem kellene szólnom. A nők egy kis kurta és bő nadrágban (aha, a short!) és kis fürdőkabátban mászkálnak mindenütt. A férfiak hasonlóképpen „nem“ öltöznek. Mink, mucaiaik azonban kivételek voltunk.

A Balatonról lévén szó felemlíti Szentpétery igazgató a MOVE nyaraltatási akcióját. Ebbe a nyaraltatásban csak a kereskedelmi pályán működő gyermekek, kereskedő inasok részesülhetnek. Őt bizták meg, hogy Szilágyosomlyóról kiválassza azt a két keresztyén kereskedő tanuló, akik többszáz kis társukkal együtt két hétig pihenhetnek a Balaton partján De nemcsak balatoni üdülésről van szó. Budapestet is bemutatják a fiúknak. Sőt visszafelé jövet a Szentistváni körmenetet is megcsodálják a nekik előre fenntartott helyről.

Hosszan hallgatunk. És mindketten arra gondolunk, hogy az az ország amely annyi erkölcsi és anyagi áldozattal igyekszik népét fejleszteni, az életre, örök életre ítelt ország!

A m. kir. kolozsvári IX. honvéd hadtest parancsnok, mint illetékes parancsnok.

311. szám.

ikt. ü.—1941.

Parancs a rögtönbiráskodásra.

A 1912. évi XXXIII. t. c.-be iktatott katonai bünvádi perrendtartás XXVI. fejezetében foglalt rendelkezések értelmében — a m. kir. minisztériumnak 1941. évi június hó 30-án kelt 4870/1941. M. E. számú rögtönbiráskodást kiterjesztő rendelete alapján, — a katonai büntetőbiráskodás körében a m. kir. kolozsvári IX. honvéd hadtest egész területére kiterjedően a rögtönbiráskodás kihirdetését az alábbi büncselekményekre rendelem el:

1. a felségsértés, hűtlenség, lázadás büntetése, ideértve, a felségsértés és lázadás elkövetésére létrejött szövetséget és azok elkövetésére való felhívást is.
2. a lőfegyver, robbantószer, robbanóanyag, (bomba, kézigranát, pokolgép, stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetése, továbbá az ily gyilkosság elkövetésére irányított szövetségre,
3. a közegészség elleni büntetetre (Btk. 315 §).
4. a gyújtogatás büntetetre,
5. a vízáradás okozásának a büntetetre,
6. vaspályákon, táviridákon, (távbeszélőn), vagy hajókon, illetve légi járóműveken, ugyancsak a villamosenergia fejlesztésére, vezetésére és elosztására szolgáló berendezéseken (tartozékaikon) elkövetett közveszélyű cselekmények büntetetre (Btk. 434 - 436., 444. §. 1939; II. t. c. 208., 209. §., 1931: XVI. t. c. 61. §.),
7. a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914. évi XL. t. t. c. rendelkezéseibe ütköző „hatóságok, illetve hatósági közegek ellen, fegyverkezve elkövetett büntetett“-re,
8. az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. évi III. t. c. 1. §.-ának bekezdésében és 2. §.-ában meghatározott büntetetre,
9. a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett büncselekményekről szóló 1924. évi XV. t. c. 1. §.-ának harmadik bekezdésében meghatározott büntetetre,
10. a honvédelemről szóló 1939: II. t. c. 203. §.-ának első bekezdésében meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és

meghíusítása által elkövetett büntetetre, oly értelemben, hogy e büntetett kezdeményezői és vezetői esnek rögtönbiráskodás alá (203. §. 3. bekezdés), ha azonban a büntetett a munka szándékosan hibás, vagy hiányos végzésével, vagy pedig rongálással követik el, a rögtönbiráskodás a kezdeményezőkn kívül a tettesekre és részesekre is kiterjed,

11. a honvédelemről szóló 1939: II. t. c. 204. §.-ának első és második bekezdésében meghatározott a honvédelem érdekét veszélyeztető rongálás büntetetre,

12. a honvédelemről szóló 1939: II. t. c. 205. §.-ának második bekezdésében meghatározott, katonai vezetővel szemben elkövetett engedetlenség és tetteges bántalmazás büntetetre s végül

13. a légvédelmi készütséggel kapcsolatos elsőtétítés, ugyancsak a légi riadó ideje alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés, súlyos testisértés, továbbá lopás és rablás büntetetre

és pedig ezeknek a büncselekményeknek a kísérletére valamint ugy a tettesekre, mint a részesekre (Btk. 69. §.) is.

Felhívom a katonai büntetőbiráskodás alá tartozó egyéneket, hogy ily büntettek elkövetésétől mindenki óvakodjék.

Egyben figyelmeztetek minden ilyen egyént, hogy aki a kihirdetés után ilyen büntetett követ el, rögtönítelő eljárás alá kerül és halállal bünhődik.

Kötéllel végrehajtandó halálbüntetés szabandó ki, ha a cselekményre a törvényben amugy is kötéllel végrehajtandó halálbüntetés van megállapítva, vagy ha a cselekmény közönséges büncselekmény; minden más esetben a büntetés agyonlövésével végrehajtandó halál.

Rögtönítelő eljárásban a halálbüntetés, kísérlet, részesség és sikertelen felbujtás (Kbtbk. 35. §.) esetében is alkalmazható.

Kolozsvár, 1941. július hó 5-én.

Dr. Bajzát Béla sk.

őrnagy hadbíró, a hadtest parancsnok ügyésze.

nemes szentgyörgyvári Stirling László s. k. altábornagy, illetékes parancsnok.

M. kir. rendőrség szilágyosomlyói kapitánysága.

A rendőrbiróság ítéletei.

A faggyu bejelentésére és felajánlására kötelezett mészárosokat, mert az előírt bejelentési és felajánlási kötelezettségüknek eleget nem tettek,

Kun Gyula szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 30 napi elzárásra átváltoztatható 300 pengő pénzbüntetésre,

Özv. Farnati Istvánné szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 30 napi elzárásra átváltoztatható 400 pengő pénzbüntetésre,

Pénzes Ferenc szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 20 napi elzárásra átváltoztatható 120 pengő pénzbüntetésre,

Both István szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 20 napi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre,

Legman Ernő szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 15 napi elzárásra átváltoztatható 80 pengő pénzbüntetésre,

Özv. Verécsi Lajosné szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 10 napi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre,

Klein Sándor szilágyosomlyói lakost behajthatatlanság esetére 4 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet nem jogerős.

Eladó

Egyholdas szőlő gyümölcsös és konyhakerttel, rajta egy-szoba konyhás lakás.

Cím: Pete Ferencz utca 21.